

Hva skjedde med arbeidskontoret?

Overbelastninger på jobb? Kan ikke stå, men kan arbeide med alt annet. Trenger hjelp til å finne nytt arbeid. Motivert til å jobbe. Svar fra NAV: Du får et vedtak om 12 mnd. I mellomtiden får du vente og motta trygd.

AV KJETIL NORD-VARHAUG - FYSIOTERAPEUT

Mange av våre pasienter kommer til det stadiet i sitt behandlingsforløp at de nå føler seg friske nok til å tre inn i arbeidslivet igjen etter en langvarig sykemelding. Kanskje er konklusjonen at de ikke kan og bør tilbake i samme jobb. Ta et tenkt eksempel: Pasienten utviklet plantar fasciitis grunnet gange og ståing på hardt gulv på et lager. Pasienten har ikke smerter i det daglige lenger, men føler at foten er sårbar når han går eller står mye.

I møte med sin saksbehandler i NAV presenterer han følgende idé: Jeg vil gjerne begynne i jobb igjen, men trenger hjelp til å finne meg en ny arbeidsplass hvor jeg ikke trenger å stå i jobben. Noe på kontor eller liknende hadde vært ypperlig. Istedenfor å omfavne initiativet fra den sykemeldte, kontrerer den NAV-ansatte og sier at et vedtak vil bli fattet innen utgangen av 2011. Det er over 12 måneder til. Et vedtak, spør den sykemeldte seg. Hva skal jeg med et vedtak. Jeg trenger hjelp til å finne meg en ny jobb i dag.

Problemstillingen presentert her er ikke sjelden for oss som jobber i privat praksis. Våre pasienter står klare for å tre inn i arbeidslivet, men manglende oppfølging fra NAV gjør at prosessen trekker ut i tid. Når den sykemeldte møter motvilje fra NAV, og blir presentert med kommentaren: Du får jo sykepenger i hele perioden du da, så det er ikke noe stress. Ja hva skal man si da? Pengene tikker inn på konto, og den sykemeldte går fra å være full av initiativ til å føle seg motløs. Håp går over til frustrasjon, og videre til sinne og oppgitthet over at systemet som skal hjelpe dem i gang igjen i arbeidslivet er så tungt og tregt.

Det er forhåpentligvis ikke slik at den NAV-ansatte ikke gidder å hjelpe deg. Men ressursene er så knappe at de har mer enn nok med å sørge for at folk får pengene de trenger og har krav på. Det brukes/finnes ikke ressurser til å hjelpe folk over på nye jobber. Så da stiller jeg meg dette spørsmålet: Hva skjedde med arbeidskontoret? Den avdelingen i det

Loven beskytter de ansatte mot belastningslidelser

AV KJETIL NORD-VARHAUG - FYSIOTERAPEUT

Folketrygdløven

§ 13-3. Yrkesskade

Med yrkesskade menes en personskade, en sykdom eller et dødsfall som skyldes en arbeidsulykke som skjer mens medlemmet er yrkesskadedekket, se §§ 13-6 til 13-13.

Som arbeidsulykke regnes en plutselig eller uventet ytre hending som medlemmet har vært utsatt for i arbeidet. Som arbeidsulykke regnes også en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.

Belastningslidelser som over tid har utviklet seg i muskel-/skjelettsystemet, regnes ikke som yrkesskade. Det samme gjelder lidelser som har

utviklet seg som følge av psykiske påkjenninger eller belastninger over tid.

Loven om folketrygd har ikke definert belastningslidelser som yrkesskade. Det betyr at loven ikke gir den ansatte noen rett på erstatning etter utvikling av skade i muskel- og skjelettapparatet. Heldigvis er det flere paragrafer i arbeidsmiljøloven som beskytter arbeidstakerne, og som pålegger arbeidsgiver å beskytte sine ansatte mot utvikling av belastningslidelser.

Arbeidsmiljøloven

§ 4-2. Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling

b) Arbeidet organiseres og tilrettelegges under hensyn til den enkelte arbeidstakers arbeidsevne, kyndighet, alder og øvrige forutsetninger,

§ 4-4. Krav til det fysiske arbeidsmiljøet

(2) Arbeidsplassen skal innredes og utformes slik at arbeidstaker unngår uheldige fysiske belastninger. Nødvendige hjelpemidler skal stilles til arbeidstakers disposisjon. Det skal legges til rette for variasjon i arbeidet og for å unngå tunge løft og ensformig gjentakelsesarbeid. Ved oppstilling og bruk av maskiner og annet arbeidsutstyr skal det sørges for at arbeidstaker ikke blir utsatt for uheldige belastninger ved vibrasjon, ubekvem arbeidsstilling o.l.

Disse paragrafene betyr at den enkelte arbeidstaker kan med loven i hånden kreve at arbeidsgiver tilrettelegger deres arbeidsplass slik at de unngår unødig påkjenninger som kan føre til blant annet utvikling av belastningsskader og etter hvert sykemelding.

offentlige systemet som var spesialisert på å skaffe folk uten jobb, en ny jobb. Da alt ble samlet under fanen NAV, skulle systemet effektiviseres slik at saksbehandlingstiden gikk ned, og kostnadene til det offentlige likeså. Men sannheten er at vi i dag sitter med et system som ikke fungerer etter intensjonen.

Så kan vi jo videre snakke om hvordan det er blitt slik. I en bedrift med respekt for seg selv og et styre som krever at det leveres overskudd, er det sjelden motvilje mot å investere penger om disse pengene beviselig kan kutte kostnader og øke effektiviteten, slik at bedriften igjen genererer er bedre overskudd til sine aksjonærer.

Staten er ikke organisert slik. Både på godt og vondt. Det er en grunn til at riksrevisor Jørgen Kosmo nekter å godkjenne NAV sine regnskaper. De driver rett og slett uten kontroll over pengene.

Tilbake til vår frustrerte sykemeldte pasient som nå er så forbannet over manglende hjelp fra NAV at han velger å sette seg godt tilbake i godstolen i hjemmet sitt og si: Jeg har ikke dårlig samvittighet for å motta sykepenger fra det offentlige når de ikke kan hjelpe meg tilbake i arbeidslivet.

Så over til løsningen: Hva om NAV var organisert slik at staten gav dem et gitt antall milliarder kroner for både å betale ut i trygd, sykepenger etc. Av den samme summen kunne de velge å investere en gitt mengde penger til formål som kuttet i kostnader og sørget for at NAV faktisk gikk med overskudd. For hver krone de brukte på tiltak for å skaffe folk jobber, ble direkte omgjort til 2 kroner spart i trygdeutbetalinger. Tross finanskrisens fokus på de negative sidene med amerikansk næringsliv kan vi kanskje høste inspirasjon og lærdom av den geniale måten mange

amerikanske bedrifter er organisert. Kan installasjon og opplæring i bruk av hjertestartere på hver etasje i konsernets kontorer spare bedriften for kostnader ved sykemeldinger, tapt produksjon og eventuelle kostnader til opplæring av nye ansatte, så velger de å bruke penger på det. En krone investert er to kroner spart. Om de pålegger alle ansatte å holde i rekkverket når de går i trapper, sparer de et gitt antall millioner i sykdomskostnader i forbindelse med fall og ulykker, så gjør de det.

Vi ønsker kanskje ikke at det offentlige skal organiseres som en bedrift. Det finnes jo nok av eksempler i organiseringen av helseforetakene at dette også skaper problemer. Men noe inspirasjon av tanken om at en krone investert kan være 2 kroner spart, bør man kunne tillate. Vi kjenner jo alle begrepet om å spare seg selv til fant.